

ПРИМОРСКЕ НОВИНЕ

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА VIII • БРОЈ 152 • 10. АВГУСТ 1979.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

СЈЕДНИЦА ИЗВРШНОГ ОДБОРА ОК ССРН

УСВОЈЕН ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ

На сједници Извршног одбора Општинске конференције ССРН усвојен је програм активности органа и организација Социјалистичког савеза на обнови и изградњи стамбених и других објеката

на подручју наше општине. У приоритетне задатке спада и настављање нормалних привредних токова у неоштетним и што хитнија санација мање оштећених објеката, како би и они што прије

Распоређена средства Фонда солидарности

Савјет Фонда солидарности општине Будва прихватио је план употребе расположивих финансијских средстава. С обзиром да је израда урбанистичко-техничке документације веома важан задатак од чијег правовременог рјешења зависи изградња и санација порушених зграда, за геофизичка и сеизмичка испитивања, изграду урбанистичких планова, рушење и уклањање неупотребљивих објеката издвојено је четрдесет и два милиона динара. Нешто више од тога — 46,660,000,00 динара — издвојено је за додјељивање бесповратне помоћи власницима стамбених зграда које су означене жутом и црвеном бојом. Предвиђено је тридесет и два милиона за санацију стамбеног фонда у друштвеној сектору, а за порушене, односно оштећене објекте друштвеног стандарда издвојено је двадесетседам милиона динара. Остатак средстава — Фонд за сада располаже са свега 170 милиона динара — намењен је за пружање помоћи угроженом становништву и за обављање других најбитнијих послова.

ОПРАВЉЕН ВОДОВОД ПОДГОРСКА ВРЕЛА — БУДВА

Најзад доволно воде

На Будванској ривијери има доволно воде за пите. Након три мјесеца привремено је оспособљен водовод Подгорска врела — Будва, дуг 11 километара, који је теже оштећен у априлском, катастрофалном, земљотресу.

— Уз помоћ „Нафтагаса“ из Новог Сада успјели смо да оправимо водовод. Истина, то је привремено рјешење, али битно је да сада, када на будванској ривијери

не туристичке сезоне поново ће почети радови на санацији водовода, који напаја Милочер, Свети Стефан, Бечиће и Будву. Како смо обавијешти у Комуналном предузећу, биће то обиман посао који ће стајати око пет милиона динара.

Г.

На сједници је усвојен и роковник изборних активности у Социјалистичком савезу, према коме сви послови око спровођења избора треба да буду завршени до половине децембра ове године.

В. С.

АКЦЕНТИ

ЗАКЉУЧАК КОЈИ ЈЕ ОБАВЕЗИВАО

Повод за ове редове јесте питање делегације Бечића, упућено делегатима Скупштине општине, које, у слободној интерпретацији, отприлике гласи: зашто је њи ховја плажа прљава и ко бри не бригу о томе? Повод је, такође, и дискусија која је, с тим у вези, вођена на посједној заједничкој сједници свих вијећа Скупштине општине.

Одмах да кажемо да ово није први пут да грађани Бечића расправљају о (не)чистоћи ливене, пјесковите и, надалеко познате Бечићке плаже. Подсећамо да је крајем прошле године на састанку Мјесне конференције Социјалистичког савеза било ријечи о овом проблему (о чему је писао наш лист), када се јасно и прецизно заклучило — а надлежне службе упознате су с тим закључком — да се плажа не одржава како треба, односно да није доволно чиста и, уопште, да њени хигијенски услови не задовољавају. Колико се сјећамо, закључак је обавезивао одговарну службу да у току ове сезоне плажу одржава знатно боље.

Судећи по питању из Бечића, које су делегати Скупштине са свом озбиљношћу размотрели, сви су изгледи да је, што се чистоће и одржавања Бечићке плаже тиче, остало све по старом, што значи да је плажа и даље не чиста и да, што је можда најгоре у цијелој овој ствари, због тога никога „не боли гла ва“.

Одговарајући на питање

делегације Бечића, представник комуналне службе, говорио је, поред осталог, и о напорима које тамошњи радни људи чине на одржавању плажа. Он је, исто тако, указао и на објективне тешкоће које су један од узрока да служба одржавања и уређења плажа и других јавних површина не функционише како би морала. Али, колико смо га схватили, он у одговору није тврдио супротно: да је Бечићка плажа чиста и да се уредно одржава.

Сигурно је, вјерујемо, да се сва комунална служба, још од свог оснивања, бори с пизом тешкоћа (средства, кајрови, техника), али је, ипак, чудно да се о тим проблемима не расправља знатно ранije, већ се, скоро сваке године, чека да сезона почне и да неко преко новина или на други начин, у овом случају преко питања делегације — што је, узгред буди речено, за сваку похвалу — упре прстом и каже: ето, како су вам прљаве плаже и паркови, како вам изгледа град — па да се тек тада тргнемо и сами ујеримо да је тако! Питање, односно реаговање делегације Бечића је упозорење и сигнал да комуналци што прије нађу могућност и начин да редовно чисте и одржавају не само Бечићку, већ и плаже Словенску, Монгренску... гдје, у погледу хигијене ситуација није ништа боља. Стане је исто и у парковима и — скоро свуда.

Стиче се утисак да се рачунало да сезоне ове године неће бити, па да комунална служба због тога није спремна да опслужи овоглики број гостију. Сигурно је да је оваква посјета (према подацима Туристичког савеза општине, крајем јула на подручју општине боравило је око 13.000 домаћих и странских гостију) и сваког оптимисту изненадила, али она не може, и не смје, да изненади никада, и ни у којој прилици, комуналну службу једноге туристичке општине каква је Будва. Јер, плаже Буџве, Бечића, Милочера, Светог Стефана и Петроваца, чак и у овој изузетној ситуацији, морају бити чисте и уредне — да не би изгубиле своју љепоту и своје чаре.

М. П.

Поглед на хотеле у Бечићима — на најљепшој плажи Медитерана — Снимио: Миле Тодоровић

Борави више хиљада туриста, има доволно воде за пите — рекао нам је Крсто Марковић, директор ОУУР Водовод и канализација при Комуналном предузећу. Послије завршетка глав-

АКТУЕЛНЕ ТЕМЕ

ИНФОРМИСАЊЕ У САВЕЗУ КОМУНИСТА

ПРОБЛЕМИМА ИНФОРМИСАЊА У САВЕЗУ КОМУНИСТА БАВИЛИ СУ СЕ У НАШОЈ ОПШТИНИ У ПОСЉЕДЊЕ ВРИЈЕМЕ КАКО ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ, ТАКО И СЕКРЕТАРИЈАТИ ОСНОВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА И СВЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ САВЕЗА КОМУНИСТА. СВУДА, НА ЏВИМ НИВОИМА, БИЛО СЕ ЈЕДИНСТВЕНО У ОЦЈЕНИ ДА СЕ ОВОЈ ВРЛО ЗНАЧАЈНОЈ АКТИВНОСТИ НЕ ПОКЛАЊА ПОТРЕБНА ПАЖЊА, А БЕЗ БРЗОГ, ОБЈЕКТИВНОГ И КВАЛИТЕТНОГ ИНФОРМИСАЊА САВЕЗ КОМУНИСТА НА ДАНАШЊЕМ СТЕПЕНУ СВОГА РАЗВОЈА НЕ МОЖЕ ЕФИКАСНО И ДОСЉЕДНО ДА ОСТВАРУЈЕ СВОЈУ УЛОГУ.

С ОБЗИРОМ НА ЊЕГОВУ ВАЖНОСТ, УКАЗАТЕЉЕМО И ОВОМ ПРИЛИКОМ НА СУШТИНУ ОВОГ ПРОБЛЕМА И НАЈВАЖНИЈЕ ЗАДАТКЕ КОЈИ, С ТИМ УВЕЗИ, СТОЈЕ ПРЕД ЧЛНОВИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И РУКОВОДСТВИМА САВЕЗА КОМУНИСТА.

Информисање је незамјењив чинилац формирања јавног мњења и утицаја на њега. У фази даљег развоја самоуправљања, продубљивања свих његових компоненти и његовог продирања у све поре друштва, информисање поприма нове димензије које на тим релацијама све више сазријевају у потребу да му се прилази као специфичној дјелатности од посебног друштвеног интереса.

штвеној интереса.

О систему информисања не може се говорити друкчије него као о саставном дијелу нашег друштвено-политичког система. Управо отуда проистиче огромна друштвено-политичка одговорност комуниста и осталих прогресивних снага нашег друштва у развоју таквог система информисања који ће његовати информацију која је објективно освјетљава друштвене појаве и процесе, а потврђује резултате и подстиче на акцију.

Посебан значај за успјешно дјеловање СК и остављавање његове водеће улоге има политичко информисање у Савезу комуниста. То кажемо зато што, макако био уређен и организован, систем информисања не може да заједници унутарпартијско информисање које је по многом чему специфичног карактера. Оно проистиче из неотуживог права чланства, организација и органа Савеза комуниста на политичко информисање, али и из његове обавеза да се узаямно информишу о свим идејним и политичким кретањима, збиљањима и појавама у друштву.

ПРЕДУСЛОВ ПРИМЈЕНЕ ПРИНЦИПА ДЕМОКРАТ- СКОГ ЦЕНТРАЛИЗМА

СКОГ ЦЕНТРАЛИЗМА

Оваква сазнања о значају политичког информисања у Савезу комуниста готово императивно налажу развијање такве праксе у овој области која ће омогућити редовно политичко информисање — од основне организације до највиших органа и формума Савеза комуниста, и обратно. Полазећи од тог сазнања, Савез комуниста је информисање увијек и

ФОРМИСАЊА У САВЕЗУ КО-
ДЕ У НАШОЈ ОПШТИНИ У
КО ОПШТИНСКИ КОМИТЕТ,
ОСНОВНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА
ВЕЗА КОМУНИСТА. СВУДА,
ЛО СЕ ЈЕДИНСТВЕНО У О-
ЗНАЧАЈНОЈ АКТИВНОСТИ
ПАЖЊА, А БЕЗ БРЗОГ, О-
ТНОГ ИНФОРМИСАЊА СА-
ЧАШЊЕМ СТЕПЕНУ СВОГА
ПИКАСНО И ДОСЉЕДНО ДА
ОВУ ВАЖНОСТ, УКАЗАТЬЕ-
НА СУШТИНУ ОВОГ ПРО-
ЗАДАТКЕ КОЈИ, С ТИМ У
ОВИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА
ЕЗА КОМУНИСТА.

мао у средишту своје
активности, настојећи да
му и посебним документи-
ма дâ одређени значај. О то
ме најбоље говори одлука
Предсједништва ЦК СКЈ о
политичком информисању у
Савезу комуниста која је и-
ђује широко и непосредно
учешће чланства у спрово-
ђењу утврђене политике. По-
ред тога, развијено политичко
информисање омогућава
да се чланство детаљније у-
позна с начином спровођења
утврђених ставова у чијем је
формирању оно било најне-
посреднији субјект и да из-
грађује и доноси акционе ста-
вове базе за што досљедије
и ефикасније спровођење у-
тврђене политике Савеза ко-
муниста. Из тога произлази
да политичко информисање
није само организационо-те-
хничко, већ и идеолошко и
политичко питање, неодвоји-
ви дио укупног партијског
живота и рада, што подра-
зумијева и далеко већу одго-
вирност свих — од основних
организација до највиших
форума и органа Савеза ко-
муниста.

**ЗА АКТУЕЛНУ, БРЗУ
И ПОПУНУ ИНФОР-
МАЦИЈУ**

Институција политичког информисања у Савезу комуниста битна је претпоставка и услов да Савез комуниста валидитетом врши улоге иницијатора и идејно-политичког усмјеривача и покретача револуционарне акције, па се отуда без ње не може ни замислiti развијање сопствених иницијатива у основним организацијама Савеза комуниста које би допри нијеле развоју социјалистичког самоуправљања. Поред тога, без актуелне, брзе и потпуне информације не може бити ефикасног политичког рада, нити успешног ру ковећа.

Садржина међусобног политичког информисања може да буде далеко богатија него што је сада. Она обухвата идејно-политички рад и стање у Савезу комуниста, практично усвајање и остваривање утврђене политике и одлука органа СК, кретања чланства и друштве не активности СК, политичку ситуацију и друштвено-економска кретања у средини одакле долази информација, функционисање политичког система и дјеловање организационих социјалистичких снага, програме рада, састанке, савјетовања, ванредне догађаје, непријатељску активност и друге информације неопходне за јединствену политичку акцију Са

Посебан значај у политичком информисању у Савезу комуниста има жива ријеч. Она је у дјеловању организација и чланства готово незамјенљива, јер је непосредно усмено обавјештавање најефикаснији облик политичког рада. Учешћем политичких руководилаца у активности Савеза комуниста на састанцима организација, савјетованајима и другим скуповима најуспјешније се преносе и стичу актуелна политичка сазнања. Зато овом облику информисања ваља посветити већу пажњу и пријемњивати га кад је год то могуће, јер никакве информације и публикације које стижу у основне организације неће остварити своју мисију ако не буду пропраћене живом ријечи и објашњењем било од стране активиста, било кроз дискусију од самих чланова Савеза комуниста.

ТЕРИТОРИЈАЛНА ОДБРАНА

ПРИЗНАЊЕ СТИГЛО У ПРАВЕ РУКЕ

Припреме у територијалној одбрани наше општине савремено су приведене крају. У Општинском штабу сада инсистирају на вишем квалитету обучености свих оних који се налазе у одбрамбеном струју.

— Све што је досад ура-
ђено добро је и ваљано —
истече Поро Кнезевић, на-
челник Општинског штаба

јединица врло је добра, захваљујући, у првом реду, разумијевању и помоћи друштвено-политичке заједнице, као и радних људи и грађана општине, који су увијек за потребе цјелокупне општине народне одбране, а нарочито територијалне одбране, издавали доволној представи, како би одбрамбене припреме биле на завидном нивоу.

Јеван Вујадиновић честита Чедомиру Јелушићу, команданту штаба ТО, признање Предсједништва СР Прне Горе

територијалне одбране. Постоји разрађен план у случају ратне потребе, који је неколико пута у пракси пројављен. Позитивну оцјену о томе изрекли су надлежнији републички и војно-територијални органи.

У прилогу спремности територијалне одбране говори и чињеница да је она врло успјешно ангажована на санирању посљедица катастрофалног земљотреса. То су биле задачи слични ратним које су територијалци пожарима и санитетом делише.

Б. Крговић

ЗАПИСАНО НА ТРАСИ СОРА „БРАТСТВО-ЈЕДИНСТВО '79“

ВЕТЕРАНИ ЗА ПРИМЈЕР

Просјек им је старости 40 година. Утрују се с млади ма и не заостају за њима ни у строју, када се креће из омладинског насеља у Буља рици, ни на послу. Зову их ветеранима, а то им не сме та као ни шале на рачун њихових година. Дошли су да раде, да зацјељују ране буд еанској ривијери. Они имају веома мало слободног време на.

Ријеч је о омладинској редној бригади „Душан Петровић-Шане“ која учествује у другој смјени СОРА „Братство-јединство“ на Црногорском приморју. Њих 45 разних занимања, почев од столара и молера до инжењера, формирали су бригаду и стигли у Буљарицу 12. јула.

— Просто, не могу да вје рујем да толико енергије имају ти људи — каже нам Гавро Милачић, директор ОСУР за изградњу и одржавање станови у Будви. — За њих не постоји радно врије ме — ту су и прије и послије подне, када год затреба. Раде на оправци подова, зидова, купатила, на монтажи каблова за расвјету, на оправци телефонске центра ле у Бечићима...

Већина чланова ове бригаде оставило је породице — жене и дјецу — и кренула на Црногорско приморје само са једним циљем — што више помоћи људима чији су домови страдали у априлској и мајској катастрофи.

— Прије него што сам пошао на акцију оставио сам жену и двоје дјеце код родбине у селу — прича Стојан Голубовић, грађевински техничар, замјеник команданта бригаде. — Но, зар је то важно? Ми смо дошли да радимо и тражимо да будемо стално упослени. На радно вријеме нико не гледа —

Увијек међу првима

стајемо и касно поподне да бисмо завршили започето.

Када је ријеч о учинку, ветерани су за сваку похвалилу. Два молера за један дан ураде и 400 квадратних метара површине, а тај посао вриједи и до 30.000 динара. Не заостају ни столари и паркетари...

— Њих четворица у току дана у два стана скину стари паркет који је оштећен, очисте подлогу и поставе нови паркет, каже Слободан Ћировић, командант бригаде, висококвалификован менталоструктурар. — Помажемо је дан другом, без обзира ко је за који посао специјализован. Идемо тамо где има највише посла, како би га што прије завршили, јер смо свјесни да што више урадимо, то ће бити боље становницима овог подручја чији су домови порушени или тешко оштећени.

Ветерани су се на акцији зближили и упознали. Јер, иако живе у Београду, нијесу се многи познавали, с обзиром да су запослени у различитим организацијама. Ов

дје сви имају исте циљеве и јединствени су на послу. Најстарији члан, водоинсталтер Радоје Јовићић, и најмлађи, техничар Надежда Јововић, иако је међу њима ра злика и дивље деценције, пјевају исте пјесме, играју шах и утрују се ко ће више учiniti.

Како су вриједни на траси, тако је њихов рад заражен и у насељу. Први су издали билтен, зидне новине, foto-новине, организовали богату спортску активност. Чести су сусрети у малом фудбалу, шаху, тенису. Недавно су се у малом фудбалу надметали бригадири стари преко 50 година и жење. Побиједиле су представнице слабијег пола са 2:0.

Слободан Ћировић нас обавјештава да их посјећују предавачи из Титограда, да партијска организација броји 22 члана који расправљају о свим проблемима. „Овде смо изванредно примљени“ — каже он — „и када се вратимо у Београд, средином августа, понијећемо незаборавне утиске и успомене.“

Саво Грегорић

ЛИЈЕП ГЕСТ НАШЕГ ИСЕЉЕНИКА

Долари за пострадале

На адресу Ника Божковића, радника Основне банке у Будви, недавно је стигло 26 чекова са укупно 12.870 америчких долара. Чекови и писмо носили су жиле Бурлингама, мјеста у далекој Калифорнији. Млади човјек се у први мах збунио, али када је отворио писмо све му је било јасно.

„Када сам чуо за страхоте које су задесиле нашу крају“ — писало је у писму — „нако стар и оронуо, прикупio сам ово новац. Жеља ми је да се паре предају Црвеном крсту, с тим да се подијеле породицама које су најтеже страдале“.

У потпису је стајало: Петар Ђуров Божковић.

— Одмах сам испунио жељу свог дједа — прича нам Нико Божковић. — Узео сам писмо и новац и све то одио у Општински одбор Црвеног крста.

— Ускоро ћемо одржати састанак Одбора с представницима мјесних заједница и

сачинити списак најугроженијих породица како би подијелили драг поклон нашег исељеника — рекао нам је Урош Радуновић, секретар Општинског одбора Црвеног крста. — Овај гест нас је све дубоко дирнуо и настојајемо да новац стигне у праве руке. Другу Божковићу ћемо послати списак лица којима је новац додијељен и захвалницу наше организације.

Петар Ђуров Божковић је један од многих печалбара из овог краја који је пошао у свијет трбухом за крухом. Отишао је из Подострога када је имао 16 година, а данас је зашао у 87. Послије рата неколико пута је долазио у Будву и увјек је говорио да је срећан што су Будва и њена ривијера лјепо изграђене, што има доста хотела, одмаралишта, нових зграда и путева.

С. Грегорић

КУРЗИВОМ

На плажу - колима!

Грађани и радни човјек Саво Јубишић, члан делегације Мјесне заједнице Будва I, с правом реагује на аутомобилску гужву, која ових дана влада на дијелу шеталишта од Савићића куће до бившег хотела „Крека“ и, како рече, с нестрпењем очекује сједницу делегације да на „правом“ мјесту изнесе своје примједбе поводом јављања који влада у овом дијелу града, а који се толериши од надлежних служби и органа. Објаснимо шире што је, заправо, то због чега је грађанин Јубишић огорчен?

Кад је прошле године, уочи одржавања VIII конгреса СУБНОР-а, асфалтирано поменуто шеталиште, уклоњено су стубови са стазе код Савићића куће. Након асфалтирања шеталишта, нико се, изгледа, није сјетио да привремено уклоњене стубове врати на раније мјесто, чиме је створена могућност за несметан и, чини се, легалан саобраћај аутомобилима на овом дијелу шеталишта. Друга могућност, коју, исто тако немилице, користе власници кола да могу несметано вршљати по шеталишту, јесте и пролаз поред сајамске хале и бишићег склadiшта „Авале“.

Све у свему, сами смо — како рече Саво — „отворили врата“ моторизованим туристима да су с колима, приколицама и свим и свачим направили праву инвазију не само на шеталиште, већ и на најљепши дио Словенске плаже. На десетине кола разних марки и боја стоји паркирано у дебелој хладовини борова. Многи туристи бораве и спавају у колима. Уживија тако наш гост: на свега неколико метара је море, кола су му у хладовини и на сигурном мјесту поред њега, не плаћа стан, ту обједује и, уза све то, нико га не опомиње да на тако нешто нема право, нити било коме, макар симболично, плаћа таксу за боравак и за изванредне услове за паркирање кола.

— Овог нема у свијету! — јада се даље наш случајни саговорник. — Колима право на плажу, и то у хладовину каква се може само поželjeti! Због тога је плажа ужасно прљава, односно хигијена на њој је никаква. Е, сад се ја питам — објашњава човјек из делегатске базе — а питаћу то и на делегацији, зашто се поново не ставе стубови код куће Савићића и затвори улаз у шеталиште и, уопште, не забрани приступ на шеталиште поред бившег магацина „Авале“? Другим ријечма, где су инспекције и друге надлежне скupštinske и комуналне службе да обезвиједе да шеталиште буде оно што треба — шеталиште за пјешаке, а тиме онемогући да се Словенска плажа користи као паркинг простор — закључује наш суграђанин Саво Јубишић.

Послије разговора с Тобом, друште Јубишића, све смо ово видјeli, али је врло важно — како и ти рече — да све то и надлежни виде!

M.

Добар избор — цијене умјерене

Будванска ривијера је, за разлику од ранијих сезона, веома добро снабдијевана жи вотним намирницама. Мада је катастрофални земљотрес уништио више продавница, трговинске организације које се снабдијевају ово подручје — „Јадран“ из Будве, „Цен тропром“ из Београда, „Серво Михаљ“ из Зрењанина и Агрокомбинат „13. јули“ из Титограда — учиниле су на поре да снабдијевање буде задовољавајуће.

— У Будви, Петровиц, Светом Стефану и Бечићима створено је осам наших продавница, и све су веома добро снабдијевене — каже Рајко Гардашевић, директор „Јадрана“ из Будве. — И на сеоском подручју — у Лапчићима и Laštvama — имамо дубље продавнице, тако да су задовољене потребе становништва и туриста који су љетос, без обзира на посљедице земљотреса, стигли у приличном броју. И остали снабдјевачи добро су обавили посао, тако да примједби на снабдијевање нема.

Дешава се да нестане мли-

јека и лимуна и то само у поподневним часовима. Трговци то објашњавају застојем у испоруци од стране по словних партнера. Међутим, није се десило да ових артикала нема дан или два. Такође недостаје свеже морске, језерске и рибље рибе.

Интересантно је напоменути да су цијене на будванској ривијери ниже него радије и поготово у односу на друга подручја. Нарочито је јефтина роба на пијацама, а у трговинама, као у „Јадрановим“ на примјер, цијене су ниже од пијачних за 10-15%.

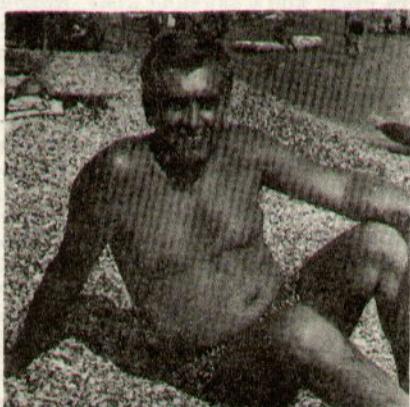
У скupштини општине су нам потврдили да су задовољни снабдијевањем у продавницама и на пијацама. Има довољно свих артикала, цијене су умјерене, а једино се замјера трговцима што још увијек нијесу љубазни. Намрођени и безвръзни, ни како се не уклапају у туристичке токове. Има и случајева закидавања на цијени које на артиклима у продавницима нијесу свуда и видно истакнуте.

ОД ЈАЗА ДО БУЉАРИЦЕ

ВЈЕРНИ БУДВАНСКОЈ РИВИЈЕРИ

Овогодишња туристичка сезона, уз све недаће које су нас задесиле, изненадила је и највеће оптимисте што се тиче посјете иностраних, а скоје и домаћих гостију. Када смо — током маја, јуна и почетком јула — посматрали пусте будванске плаже са по једва десетак купача, нијесмо ни слутили да ће оне за само десетак дана постати пуне и подсећати на године када смо доживљавали такозвани туристички бум. Песничке прогнозе да ће прони и неколико година док се поврате туристи на нашу ривијеру паде су у воду. Демантевали су их највернији обожаваоци наше ривијере, који нијесу чекали ни да се тло смрти већ су погрлили ка омиљеним пjeничким плажама да се купају у топлом мору. Никакве алармантне вијести, непамјерне и злонамјерне, које су ових дана и мјесецу кујжиле у средствима информисања широм Европе, нијесу могле ове поклонике природних чари скренути у другом правцу.

Првог августа прошли смо плажама и упитали неколико купача како су се одлучили да ове године дођу на ово немирно тло и како се одмарaju на нашим плажама?

Вешњија Срна

ВЕШЊИЈА СРНА из Пријепоља, већ десет година непрекидно долази са фамилијом у Будву, на годишњи одмор. Нијесам се двоумио, јер Будву, послије Пријепоља, највише волим од било кој другог места у земљи. Све је овоје исто као прије: море, сунце, плаже, људи... Тужно је гледати рушевине. Нарочито је тужно нуно када прашетам са фамилијом поред оних за творених локала где се човјек може проводити. Мислим да се могло оспособити за ову сезону више кафана и ресторана...

АНИЦА ЈОВАНОВИЋ из Марибора, такође, редовно посјећује Будву. — Нијесам се плашила да добијем и ове године. Ту сам са сином, мужем и унућадима. Ове године посјета је мања, али земља се смртила, људи су се охрабрили и сваки дан је плажа све пунija. Вода је прекрасна. Мислим да ће

ЛИЉАНА ДОБРКОВИЋ из Београда, нијесам хтјела никоге другог на од мор, — Будванска ривијера је за мене јединствена. Преко дана сам на плажи, Крстарим бродићем с другима до Миличара, Светог Стефана и Петроваца. Уваси изађемо до неке дискотеке. Ипак, није досадно. Бар мени. Прошлих година, наравно, било је више кутака за разоноду.

Љиљана Добрковић

МИЛКА СРЕТЕНОВИЋ, студент економије из Београда, овде сам с родитељима сваке године — у Будви или Бечићима. Доста је пустро у односу на прошлу годину. Сметају ми ту неки

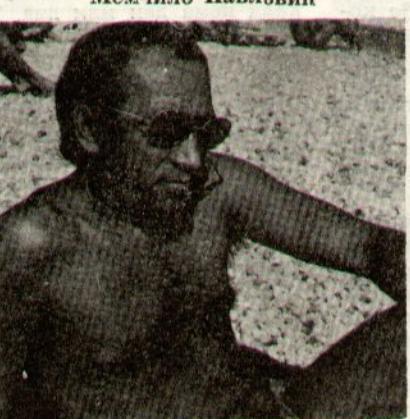
Аница Јовановић

овде, ипак најљепше... Молим вас, ово немајте писати, или када би мало више пажње поклонили чистоти плаже, било би још љепше. То је запажање не само моје.

Момчило Павловић

„П“ ансамбли, Вјероватно да нијесте рачунали на овога посјету. Културно-забавни живот би могао бити разноврснији. Ту има довољно места и могућности, али, чини ми се да нема довољно акције. Тако поред „Плаве школске“ видим прекрасни бистро-бачве — који је стигао од НАВИП-а и стога неискоришћен, па самој плажи.

ДОБРИЛА СРЕТЕНОВИЋ, трговачка радница из Чачка, већ пети пут је посјетила у Будви. Ту нам је најљепше. Стекли смо пуно пријатеља. Било је мало страха, али смо, ипак, дошли. Будву не можемо заборићи, јер нам је прирасла пријатељи.

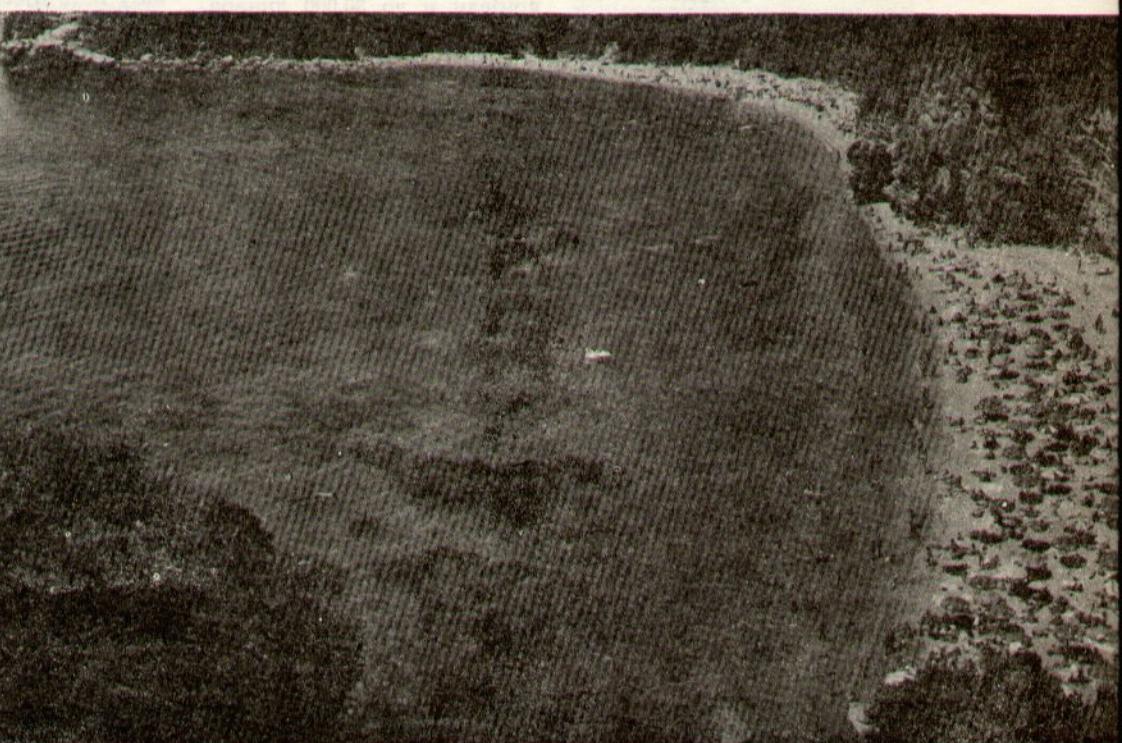
МОМЧИЛО ПАВЛОВИЋ, из Београда, ово је друго љето у Будви. Био сам прошле године. Баш сам намјерно дошао да видим како је ове године. Изменаћем сам разарањем које је стишија оставила за собом. Био сам и у Бару, Улцињу, али, чини ми се, Будва је највише страдала. Иначе, никогде љепше природе.

Дебрила Срећеновић

ЈАЗ — погрешно име — он не раздава: и овог љета на њему борави хиљаде туриста

Плажа „Могрен“ ни овог љета није забрањена

„СУНЦЕ“ РАДИ ПУНИМ КАПАЦИТЕТОМ

Ресторан „Сунце“ је један од првих јавних локала на подручју општине, који је послије катастрофалног земљотреса наставио да пружа услуге гостима. Цијене које су раније биле подигнуте одмах су враћене на ниво прије повећања.

Управник овог објекта Драган Чукић, који је са својим особљем ових дана веома запослен, обавијестио нас је да „Сунце“ ради пуним капацитетом: припрема дневно 250 оброка за виле „Авала“ и још најмање 200 за пролазнике, тако да је ванпансионски промет већи него што је био прошле године у ово вријеме, не рачунајући пансионске услуге.

Један од проблема у пословању ресторана јесте његова нефункционирање, с обзиром на овога који је и недостатак конобара — међу услужним особљем са одговорујућим квалификацијама има и оних који су само приучени. За одржавање чистоће у објекту тражили су једну радницу од пет бирара рада (Будве, Никишића, Бијелог Поља, Иванграда, Титограда) и ни-

Ресторан „Сунце“

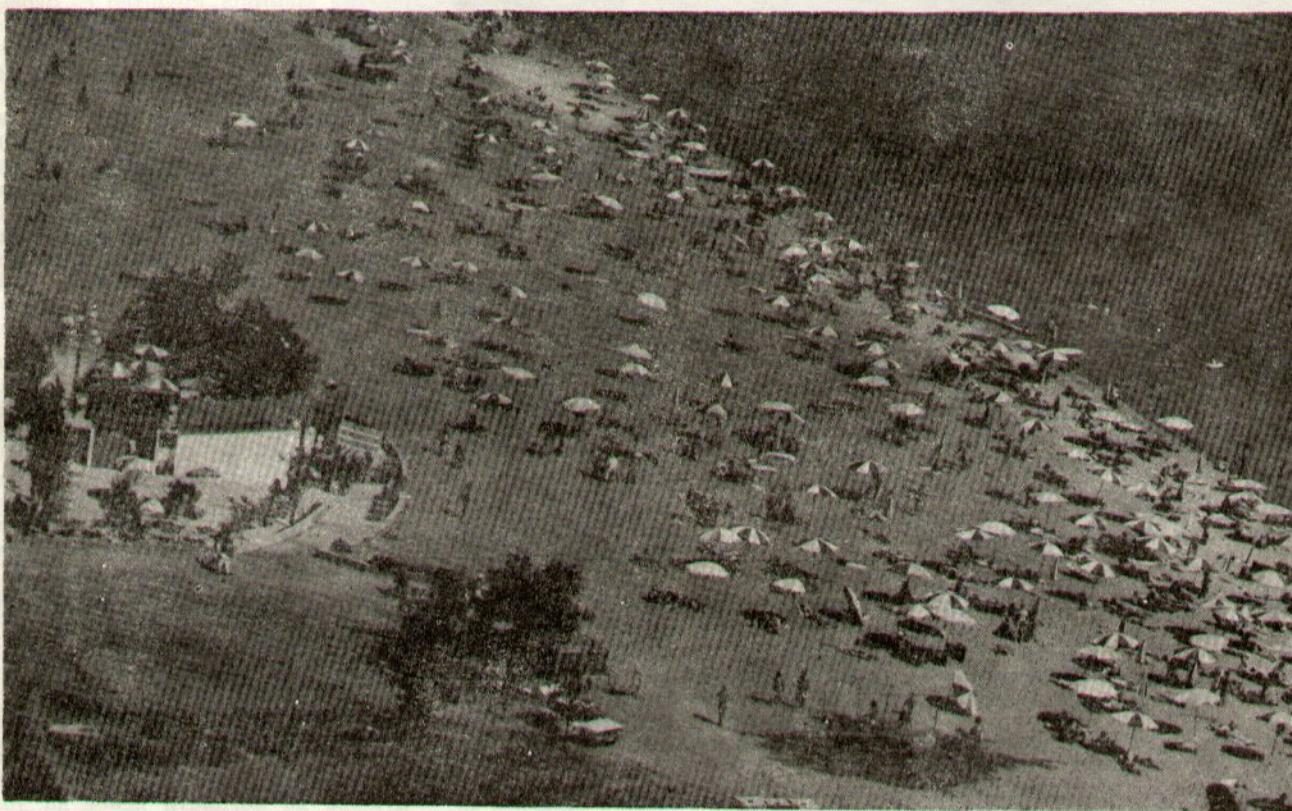
су могли да је добију, а, према Чукићевим ријечима, само у три највеће ООУР из угоститељства има око сто неквалификованих радника, који су сада дјелимично искоришћени.

Без сумње, у „Сунце“ имају пуне руке добро. Сви су изгледом шој општини идуће године „Сунце“ — у тој мјењати.

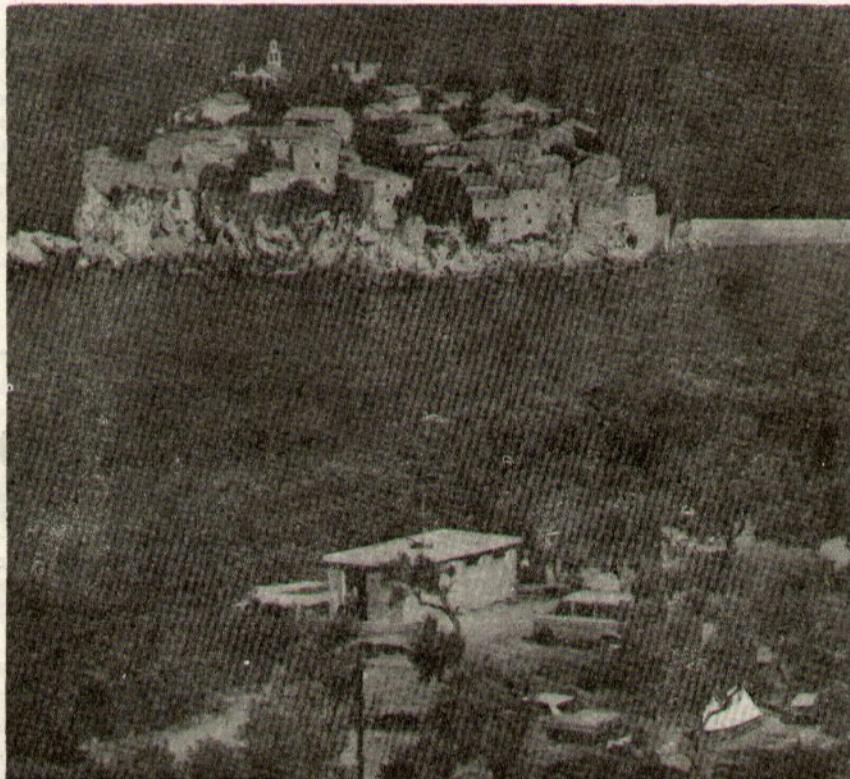
Е - ПЕРОМ И КАМЕРОМ

Хотели су порушени, али Словенска плажа мами госте

Бечинка плажа — један од драгуља на Средоземљу

Камп Црвена главица код Светог Стефана

Плажа у Петровцу

ЈАЗ ПУН КАО ОКО

У кампу ЈАЗ све је пуно. Шатори и приколице постављени су на простору од неколико стотина метара у залеђу плаже.

Ове године су услови боравка на ЈАЗУ много бољи него раније. Асфалтиран је прилазни пут од магистрале до плаже у дужини око два километра. Постављен је довољан број чесама и тушева, а воде има довољно у свако доба дана. На плажи раде три ресторана са веома добрым избором јела и пива. У кампу је постављено квалитетно осветљење.

РАДИ СЕ 1000 ПРОЈЕКАТА

Група од 52 студента са Архитектонског факултета из Београда, коју предводи декан Милорад Димитријевић, ради на изради санацијских пројеката за око 1000 објеката у друштвеној и приватној својини, не рачунајући стари град. Они раде на уређењу простора око плажа, аутокампа у Буљарици и на изради детаљних урбанистичких планова за подручје будванске ривијере. Џио овај посао београдски студенти раде бесплатно.

СТУДИЈА О ЗАШТИТИ ПРОСТОРА ОКО ПЕТРОВАЧКЕ ПЛАЖЕ

Након израде урбанистичког плана Петровца, стручњаци „Београд-пројект“ раде студију о заштити и ревитализацији простора петровачке обале. Циљ им је да се сачувају архитектонске и урбанске вриједности и локалитети, који нијесу заштићени као споменици културе. Предвиђено је да се тим прострима, који имају значаја за очување идентитета Петровца, дају садржаји које ово место тренутно нема, то јест да се, поред типичних приморских локала и продајних галерија, на простору око петровачке риве подигну ексклузивне трговачке радње.

Текст: В. Станишић — С. Грегорић

Снимци: Миодраг Тодоровић

„... радни људи осла, и то је да ће у пазарне зоне бити више треба су...

БОГАТ КУЛТУРНИ ЖИВОТ

Будва је остала без дра гојијених простора који су пријелини уметнике из земље и свијета, али не и без културних програма. Иако више нема галерија — „Санта Марија“ и Модерн јећење позорнице у старом будванском граду и чувеног „будванској Монмартре“, где су сликари радили портрете туриста, има уметника и ра зличитих културних манифестација.

Да би орасположили овда шњег човјека, а туристима који стижу све већем броју приредили духовну релаксацију, до сада је организовано више културних манифестација, а у наредном периоду припрема их се још неколико.

Изложбу примијењене уметности НР Кине до сада је видјело на хиљаде посјетилаца. Она је изазвала живе интересовање гостију који бораве на Црногорском пријору.

Будва, Свети Стефан и Петровац били су од 23. до 30. јуна демајни осмог по реду југословенског фестивала озбиљне музике. На осам концерата наши најбољи извођачи из свих република и по крајина изводили су дјела свјетских класика. Показало се да и класична музика, као и изводе врхунски уметници, има присталица и у мањим центрима.

У оквиру позоришних сутрета „Црна Гора 79“ изведене су представе „Максим други“ Будимира Дубака, двије представе Боре Пекица — „Објешењак“ у извођењу Скопског театра и „Ремек-дјело или судбина уметничка“ које је извело Југословенско драмско позориште, као и „Оркестар“ Жана Ануја у извођењу Словеначког гледалишча из Љубљане. На дан устанка Црногорског на рода, 13. јула, почела је традиционална културна манифестација Игре југа, која ће трајати до краја августа.

ПОНУДА СЛИКАРА ТРНСКОГ

Одазивајући се на апел Удружења ликовних уметника Црне Горе, академски сликар Велимир Тришки, који је као ликовни стваралац већ неколико година везао за Будву, придржавао се акцији за помоћ пострадалим од земљотреса. Он је обавијестио Предрага Ђулафића, предсједника Скупштине општине да ће за будућу нову зграду општине, или где буде потребно, урадити велику издну слику. „Надам се“ — пише он — „да ће ова моја понуда бити прихваћена као израз искрене жеље да заједно са својим југословенским колегама дам Будви нешто највредније што у овим тренуцима могу дати“.

УЗ 30-ГОДИШЊИЦУ ЦРНОГОРСКОГ ФИЛМА

Сусрет филмске камере и Црне Горе

ДО ПРВОГ СУСРЕТА ФИЛМСКЕ КАМЕРЕ И ЦРНЕ ГОРЕ дошло је, по свој прилици, негде 1902. године. Према огласу објављеном у бечком „Fremeden Blatt“-у од 1. новембра те године, тога дана у „Урания Тхеатру“, као додatak филму „Die Seefischerei“, приказан је документарац „In den Schwarzen Bergen am Furstenhoffe von Montenegro“. Године 1910. италијански сниматељи и Сплићани Јосип Караман снимили су на преко

окупатора. Теме свих шест сторија тог интересантног документарац под насловом „Пољопривредно унапређење Црне Горе“ интелигентно су нађене, „тако да и данас узбуђују својом визуелном пуноћом“. Поред кадрова из Старог Бара, града са чудном архитектуром у чијој се околини налазе прастари маслињаци, снимљени су и пејзажи од Вирпазара до Бара, дуж минијатурне жељезничке пруге. Изнад, ресантни су, исто тако, типични дета-

Кадар из филма „Врхови Зеленогорје“

150 метара филмске траке дворски крунидбени церемонијал око прославе педесетогодишњице доласка на престо краља Николе и проглашења Књажевине Црне Горе за краљевину. Свечености су присуствовали представници разних династија — ближе и даље родбине „таста Европе“ краља Николе. Тај занимљиви културно-историјски документ чува се у Југословенској кинотеци. Двије године касније, исти италијански сниматељи који су снимили и први „питорески кермес“ забиљежили су на филмској траки испаљивање прве топовске гранате у балканском рату и друге догађаје из борби око Скадра. Та епизода ушла је у документарни филм „Рат на Балкану“ који су произвела браћа Пате.

Јосип Хала из Загреба, за рачун француске фирме „Еклер“, снимио је журнал „Осада Скадра“ и „Бој на Тарапошу“ са „сценама стравичне погибије на његовим падинама“. Тај материјал послужио је за филм о борбама Црногораца око Скадра, који се приказивао у Паризу током првог свјетског рата.

Гроф Саша Коловрат, аустроугарски официр и власник бечког „Саша филма“, снимио је 1916. године појединачне епизоде из борби између црногорских и аустроугарских јединица и напредовање Аустријанца кроз Црну Гору.

Први филм о свакодневном животу у Црној Гори снимио је и још 1917. године приказао у Цетињу неизвестни представник аустроугарског

љи црногорских варошица из ондашњег времена — пазар с дрвима у стајији Подгорици и Ријека Црнојевића ујесен или спрјељећа, када нађују плаве воде и „све утоне у измаглицу и глувочу“. Иако је намјена филма била поучна, што се види, прије свега, по наслову и, нарочито, по сторијама о обрађивању земљишта и о складиштима, очигледно је да је иза тих знаљачких одабраних тема стајао неко који је визионарски осјетио непоновљиву љепоту изузетно величанственог амбијента.

Италијани су, према сценарију првог црногорског синеасте Владимира Ђ. Поповића, произвели први играни филм на црногорску тему под насловом „Воскресење не бива без смрти“. Главне личности те романтичне љубавно-родољубиве драме јаких страсти и великих гестова су два брата од којих један, не знајући истину о свом поријеклу, ратује против властите домовине и свога брата. У центру радње је судбина једне црногорске породице и трагика двоје младих. У прологу филма слика се Црна Гора пред крај XIX вијека, а у епилогу приказује се њен положај послије завршетка првог свјетског рата. Главне улоге тумачили су Енрико Скатици (Радомир Вешовић), Марија Рикарди (Даница Вешовићева кћерка), Елена Сандро (Милена), затим Леа Кампјони, Камило де Роси, Карло Гваландри — све најпознатији италијански глумци онога доба. Филм је први пут приказан 1922. године у Италији, а затим у неким европским метрополама, што свједочи

о вјештом потезу италијанских империјалиста да „упознају свијет са савременим приказом црногорске независности“.

Двадесетих и тридесетих година овог вијека у иностранству је порасло интересовање за Црну Гору, Црногорце и, нарочито, за пејзаж. Њемачки професор Нохт, пошто је као изасланник друштва народа посетио Црну Гору, изјавио је за Ловћен да би он, „при његовању његове природе љепоте, могао конкурисати најчувенијим европским предјелима“. Те исте, 1926. године њемачки свјетски путник и писац Ханс Бетте писао је да га је „Црна Гора потресла као ниједан други предјео“ и да никад „није видио такав изглед, тако запрепашћујући...“, али није тако „насмијани поглед на југ“, па „велико плаво огледало Скадарског језера, лијено и примамљиво“. На крају је Бетте закључио да је „све ово као један прародио светијета“.

Према сценарију Франка Корнела или др Рудолфа Бајсела и у режији Романа Менгионе Друштво са ограниченим јемством „Деви филм“ из Берлина произвело је 1928. године филм „Закон црних брда“ („Das Gesetz des schwarzen Berge“), који је био наш не само по пејзажима и статистима, већ и по теми (кровна освета), ликовима, амбијенту и драмској радњи. Поред Густава Гисла, у тој фолклорној мелодрами од познатијих њемачких глумаца учествовали су као protagonisti Херта фон Валтер, Марија Фореску, Фред Дедерлајн, Георг Гиртлер и Дин Диркс.

Грађа за филм, према ријечима Рајка Ђуровића, нађена је у некој њемачкој приповјетци. Тема је крвна освета, коју врши једна Албанка, убијајући неког Црногорца чији је отац прије двадесетак година, убио њеног оца. Иако смртно рањен, њују тај Црногорца убија. Тим смртима претходио је обрачун између албанске и црногорске крвно завађене породице, њихов одлазак у свијет и њихов повратак — послије много времена и напорног рада — у Дубровник. Тамо, једни и други, као имућни грађани, желе да заједно на крвну освету, па се, чак, међусобно спријатељују. На освету мисли једино кћерка убијеног Албанија и живи само ради ње. Пред очима јој је само крв и у мислима завјет о освети да прије двадесет година. Она појушава да потплати неког да убије сина убице њеног оца, а када јој то не полази за руком, сама врши освету и при томе гине.

Екипа „Деви филм“ снимила је 23. и 24. маја 1928. године све важније моменте и програмске тачке са прославе 70-годишњице битке на Грахову. У јулу и августу те исте године нека њемачка филмска кућа снимила је пропагандно-туристичку репортажу о природним љепотама и романтичним предјелима у Зетској бановини.

М. ЛАЛИЋ

(Наставак у следећем броју)

ИГРЕ ЈУГА '79

„Јабанац“ награђен аплаузом

Овог јетра, као ријетко којег раније, имали смо пријеку и задовољство да, заједно с Културним центром и на дјелу доказане солидарности, можемо видjeti и уживati у великом броју квалитетних концерата, приреди bi и других културно-умjetничких програма.

Посебан доживљај представља је за гледаоце монодрама „Јабанац“ Радована Јаблана. Овај познати новинар и писац бритког пера и

истанчаног слуха за све значајно што се догађа око нас, овим, у првом реду актуелним и ангажованим текстом, износи на видјело, а затим на духовит и бескомпромисан начин, разобличава извјесne појаве у нашем друштву, које вуку назад, које су кочници за његов даљи демократски и самоуправни разvитak.

Текст је страстиво и глумачки беспрекорно говорио Мишо Мрваљевић, првак

драме Народног позоришта из Сарајева. Уметник није жалио труда и зноја да, уно сећи цијело своје биће у Ја бланов текст, на сугестиван начин дочара гледаоцима прилике, атмосферу, ситуације и појединачне карактере, које чине окосницу „Јабанца“. Скоро један час Мрваљевић је, такорећи без предаха, говорио духовито и искрено, језиком и гестовима Јабланог јунака, ни за тренутак не губећи контакт са публи-

ком. Једном ријечју, он је један уистину добар текст јевом интерпретацијом учи нијо још бољим, због чега га је публика наградила аплаузом.

Све у свему, имали смо је дно пријатно вече, иначе веома врелог дана, у којем смо поново били узнемирени по тресом од 5,5 степени Меркалијеве скале.

М. П.

ЗА МЛАДЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СЕБИ *

УЗ 65-ГОДИШЊИЦУ СМРТИ

ЈОВАН СКЕРЛИЋ – ПОКРЕТАЧ ИДЕЈА И ПРЕДСТАВНИК СВОЈЕ ЕПОХЕ

„ЧОВЕК ЈЕ НА ЗЕМЉИ ДА РАДИ, да ствара, а не да буде срећан. Среће нема!“ — написао је својој сестри Јован Скерлић, књижевник чија је страст била политика и политичар чија је професија била историја књижевности... Шта је тај човјек створио за петнаест година! Као да је држао не перо већ сјекиру, он је кресао, обарао, ограђивао, гонио на рад, викао...“

Осјећање Јована Скерлића (1877—1914) да све може није потицало једино из снаге и самопоуздана, него и из увјерења да ништа није тешко. У животу га је више од осталих привлачио универзални геније Светозар Марковић. Није могао да се најди том човјеку који је „имао снаге и храбrosti да уда ри на цијелу српску књижевност“. Фасцинирао га је и Ва са Пелагић, дубоко убијећен и одушевљен борац, примјер несаломљиве воље и apostol energije.

Портретишући Петра Ко чићи, Ива Ћипика, Бору Стаковића, Божидара Кнежевића, Стевана Љуковића и Милана Ђурчина, Скерлић је говорио о њиховим људ ским осјећањима и мислима, о њиховим књижевним особинама. Ко чић га је подсећао на сликара „који у својим изглубљеним тренуцима пише новеле, сликајући ријечима модрину јела и омори ка и њихове високе и плаве сјенке у тиморастом плаветнилу и треперавом зраку широкога, чистога обзорја.“

Скерлић није желио да буде коментатор поезије него покретач идеја, не свједок своје епохе, него њен представник, не један од учесника у њој, него њен вођ, па је тражио од пjesnika да буде у служби идеја — социјалних, националних, либералних, хуманистичких. Сматрао је да поезија има друштвенину мисију, не осјећајући да у књижевности и умјетности не може бити јако оно што је јако један дан.

У Скерлићевој „Историји новије српске књижевности“ централна мјеста заузимају Доситеј, Вук и Светозар — реформатори просветног живота, језика, правописа, друштва — а не Његош, Лаза Костић, Јаков Игњатовић и Војислав Илић. Шта-више, пjesnik „Минадира“, „Споме на на Руварца“, „Ђурђевих стубова“, „Самсона и Далиле“, „Санта Марија дела Са-

Јован Скерлић

луте“ и „Максима Црнојевића“, Лаза Костић је, по Скерлићу, глумац и човјек који је читao стране узоре да би успјешније изводио своје књижевне опсценарије. Није боље описан ни Владислав Петковић-Дис за кога је написао да је „један од оних несрећних људи у чију је слабу главу ударило јако вино литературе.“ Скерлић није видио у Сремчевим дјелима „живописне таписерије лудих сцена из живота ситног, на вулгарност осуђеног свијета, ни открио у њиховом аутопорту горчину човјека који се резигнирао осмежењу на своје јунаке“.

Пишучи књижевну историју, Скерлић је био прије историчар културе но књижевности и историчар друштвених идеја но књижевних дјела. Ипак, његова „Историја новије српске књижевности“ је једна од најбоље писаних књига на српском језику. То није књига него грађевина јасног плана, чврсте конструкције, одабраног материјала и савршених пропорција. Портрети Доситеја, Његоша, Јована Стерије Поповића и Симе Матавуља праве су медаље — не може се говорити краће и прецизније. Готово редовно дефинисао је писце и књиге са прецизношћу и краткоћом које у своме послу показују још само математичари. Портретима је давао ону оштријину и јасноћу црта које су по стизали само велики мајстори гравира и медаља. Оштријином ока, брзином мисли и хитрином писања превазилазио је све који су шта писа ли из његове области.

Скерлић је за живота највише утицао на омладину која га је сматрала великим учитељем енергије и симболом борбене Србије. У неочекану вијест да је умро у први мах нико није хтио да повјерије — чинило се да тај човјек, који је имао природу оних који воде војске — зато што не треба да умре — не може умијети.

Пјесник упоређиван с богом и ћаволом

Један од многобројних биографа претече симболизма и надреализма Артура Рембоа забиљежио је да су тај француског пјесника упоређивали с Прометејом, ћаволом, Богом, Адамом, Месијом, Пер Гинтом, Орестом, Жилијеном Сорелом...

Још као дјечак написао је дубоке и суптилне, пророчке надахнуте и, можда,

тек данас схваћене стихове. А када је, у деветнаестој години, био у расцвату талента, умукнуо је, згадио се страховито на своју поезију и отумарао у свијет да се ода безмјerno напрегнутом и страсно активном животу.

Овај радознали, унутрашњим немиром прогоњени човјек био је за свог краткотрајног живота (рођен је

Артур Рембо

1854., а умро тридесетседам година касније — 1891) продавац, трговац, путник, пријатељ Комуне, војник... Упознао је свијет, прокрстарио Сјеверну Африку, Етиопију, Сомалију; продавао је свилу, памук, злато, оружје; предводио караване; постао власник харема; одбацао грађански живот, враћао му се... све док, најзад, неизјечива болест није уништила ту задивљујућу енергију и нагло пресјекла животни пут који је започео у Шарлвилу, у суморном дому оца официра и мајке побожне сељанке, а окончао се у марсјанској болници.

Већ првих дана школовања (у Шарлвилу) открива се велики пјеснички таленат младог Рембоа, достиже врхунак у периоду 1870 — 1873. године, који углавном проводи у Паризу, и нагло се прекида, по одлучној жељи самог пјесника, који стиже да у том муњевитом успону изрази своје пјесничко визионарство — формулише нову концепцију поезије, изврши снажан утицај на поезију Пола Верлена. Пронашао је боју звукова: **А-циро, С-бијело, У-црвено, И-зелено**. Уредио је облик и кретање сваког самогласника и ласкао себи да ће пронаћи пјеснички говор приступачан свим чулима. Испјевао је пјесме непролазне вриједности (како је, на пример, „Пијана лађа“) и објавио пјесничке збирке: „Илуминације“, „Сезона у паклу“ и „Пјесме“.

Офелија

Блиједа Офелијо! Лијена попут сњеговав!
Да, ти умре, дијете, однијеле су те воде:
— Вјетрови што се руше с норвешких брјегова
Шаптали су ти ријечи опоре слободе;

То дах један што ти густе свијајо косе
Чудне ношање звуке твом духу што сања;
Слушало ти је срце пјев природе, што се
Јави уздахом ноћи и тужаљком грања.

То ти глас лудих мора, граја недогледан
Сломи дјетињу груд, а преблага је била;
То у априлској јутро лијеп блиједи вitez један,
Јадни лудак, нијемо сједе до твога крила.

Raj! Љубав! Слобода! Лудо, каква смињања!
На тој си ватри била ко смијег што се топи;
Ријеч ти визија стијесни у своја збивања
— Са стравом се бескрай у правом оку стопи.

А пјесник каже да преко звјездане пруге
Долазиш ноћу, тражиш цвијеће што си брала,
И да виде на води велове твоје дуге;
Офелија плови, велики крин врх вала.

Спавач у долини

До зелени, ријека где жубори чиста
Запљускујућа траву сребром својих вала,
Где са планине горде сунце блиста,
Пјенушавог сјаја пуна доља мала.

Војник млад, гологлав, отворених уста,
Утонулог врата подно цвијећа плава,
Блијед, спи на постели што му трава густа
пружи и која се ведро пресијава.

С ногама у цвјетној перуници лежи,
Али не удише мирис цвијећа свјежи,
Већ ко болно дијете смијеши се и снива,

Хладно му је; топла, о земљу му буди!
Пружио је мирно руку преко груди.
Из ране на боку крв му се разлива.

Нафте има – како је пронађи

У водама Јужног Јадрана биће настављено трајање за „црним златом“ — саопштили су нам у ко торском „Југопетролу“ који са америчком фирмом »Buttes gas oil co“ већ шест година истражује морско дно у намјери да открије нафту.

Прво су вршена сеизмичка испитивања, па обрађивани подаци у научним установама, а потом је постављена прва бушотина. Иако су се челична сврдла заривала у дубину до 4.570 метара, нафта у првом покушају није пронађена. Поново је настављено са сеизмичким и геофизичким испитивањима која трају и до данашњих дана.

— Те послове ћемо поспешити, а они имају за циљ да се одреди локација нове бушотине — каже нам Џон Борета, предсједник компаније. — Којико успијемо да је боље поставимо, за толико ћемо бити ближи нафти. Иначе, сва досадашња истраживања, која су била доста обимна и врло стручна, говоре да нафте има. Сада је на нама да солидно радимо и да је пронађемо. Највероватније

је да ћемо нову бушотину поставити у октобру ове године.

Како нас је обавијестио Џон Борета, његова фирма је у овај велики посао увела новог партнера. То је фирма „Шеврон“ такође из САД, једна од седам највећих на свијету.

— За истраживање на фте потребна су велика средства, и то једна фирма тешко може да поднесе — истиче Борета. — „Шеврон“ има новца, опрему и стручне људе који ће се укључити у посао.

Компанија Џона Борете до сада је утрошила преко једанаест милиона долара. Истраживања ће се наставити и у наредних четири-пет година и предвиђа се да буде утрошено још око 15 милиона долара.

ОДНОС

Према уговору између Југопетрола и америчких фирм, све трошкове истраживања сноси амерички партнер. У случају да се нафта пронађе у комерцијалним количинама, ње на експлоатација би се изводила у односу 51:49 у корист Југопетрола.

Кутак за разоноду

АНЕДТОТЕ

РАЗЛИКА

— Да ли вам се више свиђају заједнички ручкови с књижевницима или ручкови у отменом свијету? — упитали су Самерсет Мома на свечаности организованој поводом његовог осамдесетог рођендана.

— Тешко је то рећи — одговорио је он. — Разлика је врло велика. На монденским ручковима се обично једе веома добро, али мало, али се говори много да би се казало мало добрих ствари. На литерарним ручковима обично се једе слабо, али много, и прича мало да би се казало много рђавих ствари.

ХВАЛА БОГУ

Пред породилиштем нервозно шета будући отац, очекујући да му ја ве шта је с његовом жењом. Послије извесног времена излази болничарка и честита припову.

— А шта је родила? — пита отац.

— Књеркицу — одговара на болничарка.

— Хвала богу! Не бих волио да мој син доживи ове патње које сам преживио чекајући резултат.

ИПАК ПОСТОЈИ РАЗЛИКА

На питање каква је разлика између аутомобила

и пијанца, Ђокица је одговорио да аутомобил са три литра свог горива може да пређе тридесет километара, док пијан човек са литром не може да пређе ни преко улице.

ТО ЈЕ БИО РАЈ

— Како се звала Адамова ташта? — пита синчић јоја послиje часа вјeronauke.

— Адамова ташта? — зграњава се отац. — Адам није имао ташту — то је био рај, сине мој.

КАЗАЛИ СУ...

БИЉКА И КОРОВ

ГРИБОЈЕДОВ: Човјека увијек душа боли силније него кости.

*

МОРИЈАК: Сумња мора да буде само будност, јер, иначе, може да постане опасност.

*

ЕМЕРСОН: Људска природа израста и у биљку и у коров. Зато ваља једно на вријеме заливати, а друго на вријеме чупати.

*

ПАСКАЛ: Човјек који воли једино себе самога ништа не мрзи толико колико да буде сам.

*

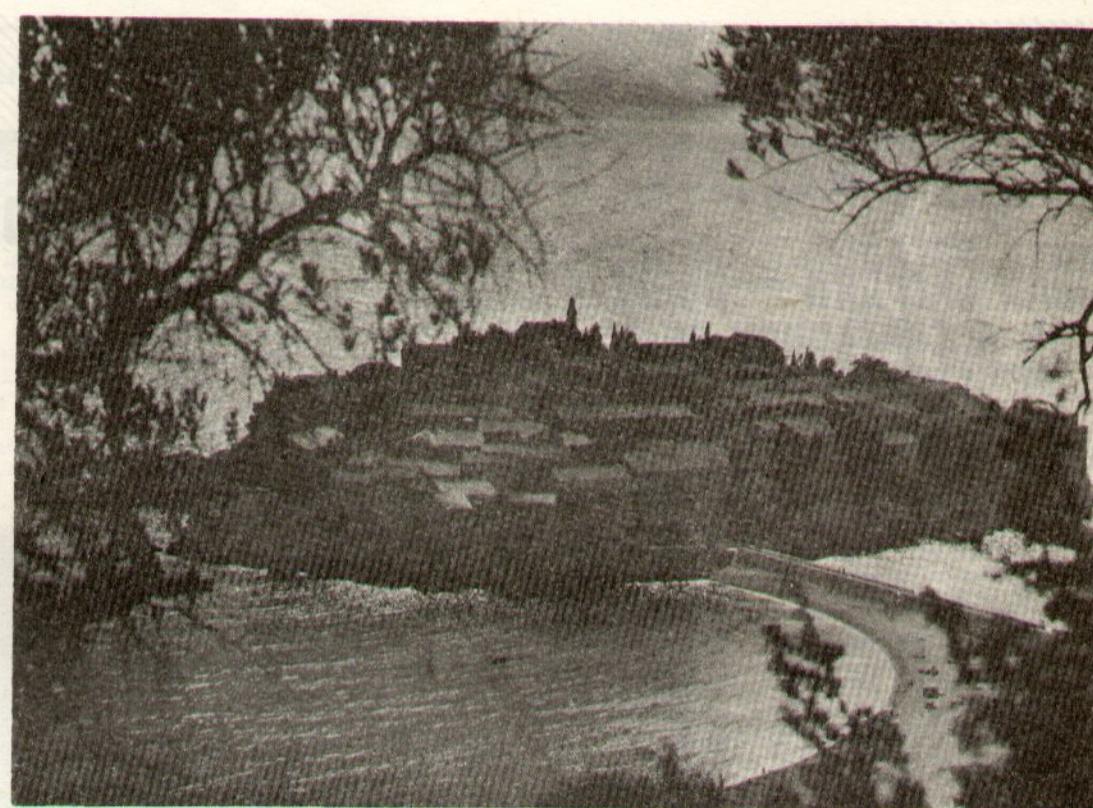
ЛИЗА МИНЕЛИ: Архитекти своје грјешке покривају мермером, љекари земљом, а жене — деколтеом.

*

ГВАРЕСКИ: Најтеже проблеме музикарцима стварају лаке жене.

*

ХЕМИНГВЕЈ: Књижевне награде додјељују се обично онда кад је њихов прималац већ познат. То је исто као кад се баци појас за спасавање бродоломнику који је већ испливao на сигурно место.

Свети Стеван — стапините неких братстава племена Митровића

ИЗ НАШЕ ПРОШЛОСТИ

Племе Митровићи

Тринаест братстава једног од најбројнијих пајтровских племена, Митровића, доселила су се до XV и између XV и XVIII вијека из „Старе Србије“ (Анђуси, Грломани, Ђурашевићи, Рафаиловићи, Родоначелник братства Митровића, које је већ у петнаестом вијеку постало језгро племена, Митровића, из непознатих српских крајева (Војнићи, Голиши, Дивановићи и Маркићевићи) и из Македоније — Рађевићи, Родоначелник братства Митровића, које је већ у петнаестом вијеку постало језгро племена, доселила су из Косовске Митровице и настанио најприје на планинској падини изнад Пржна, а одатле у Маровићима, Чесминову, Славонину, затим у Подличаку, па у Пржну и Светом Стефану.

Већ 1413. године у једној по вељи Балше III наводе се имена петорице (Д)митровића, што је један од доказа да су се они знатно раније доселили на подручје где сада живе. На Пајтровско-млетачком уговору, скlopљеном десет година касније — 1423. нема, међутим, потписа Алексе Митровића који се у то вријеме налазио у деспотовој служби.

Братства племена Митровића нашла су приликом досељавања отариначке рода ве — у Вријесном Буране, који су припадали најстаријем српском становништву и често се помињу у пајтровским исправама као потписници привилегија, помиритељи у крвним умирама и судије у разним споровима, затим у Буљарци Буће (није без основа претпоставка да је истоимена котурска властеоска породица имала свој посјед на територији Пајтровића), па у Буранима Донковиће и источније, на падини Вапца, Лашковиће, испод Веље Брда Андричиће, у Славонини Ђељаке, а најзад Путнике и Паликаре, Новачине, Трохобере, Корде и осветољубиве и напрасите Нобиле, којима Пајтровски збор није признао племство.

Почетком XVIII вијека, тачније у мају 1712. године, седам тадашњих братстава племена Митровића — Ђурашевићи, Маглиће, Налетићи, Санковићи, Славонини и Трохобери — одлучили су, између осталог, да се казни сваки онај племеник који од бије да помогне своме племену у невољи.

Поред истоименог братства, које је већ у петнаестом

вијеку постало језгро племена, Митровићима припада још дванаест братстава која ћемо набројити азбучним редом. То су Аћуши (у Тудоровићима и Ђенашима), који су најближи Ђурашевићима, Јовановићима, Рађено вићима и Санковићима, па Војнићи, потомци братства Меглиће (према предању, Војнићи воде поријекло од два манастирска момка — сточара). У селу Крсцу, на територији племена Режевића, живјели су Голиши, који су огранак братства Лехана, Грломани у Врби, потомци су Еуторовића, док Дивановићи потичу од неког стари начног рода, као и Новаковићи. Према предању, ова два братства потичу од два брата. Ђурашевићи се помињу у которским документима од половине XV вијека. Јовановићи живе у Тудоровићима, а Лукетићи су се на селили прво у Врби. Маркићевићи воде поријекло од Ле хана — по братственичком предању доселили су се на Дукљан Бријегу, али не знају своје поријекло. До прије десетине година Рађеновићи су се прозивали Налетићи. Преци Рађевића потичу из Македоније одакле су се прво населили у Рисну, а из Пајтровића су се исељавали у Бугарску, Рушију и Сједињене Америчке Државе. Најзад Санковићи, који су се звали Сенковићи, а још раније Балабани.

